

2024/1059

5.4.2024

SKLEP SVETA (SZVP) 2024/1059

z dne 4. aprila 2024

o spremembi Skupnega ukrepa 2008/851/SZVP o vojaški operaciji Evropske unije kot prispevku k pomorski varnosti v zahodnem Indijskem oceanu in Rdečem morju (EUNAVFOR ATALANTA)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in predvsem člena 42(4) in člena 43(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je 10. novembra 2008 sprejel Skupni ukrep 2008/851/SZVP⁽¹⁾, s katerim je bila vzpostavljena vojaška operacija Evropske unije kot prispevek k pomorski varnosti v zahodnem Indijskem oceanu in Rdečem morju (EUNAVFOR ATALANTA). Svet je 12. decembra 2022 sprejel Sklep (SZVP) 2022/2441⁽²⁾ o spremembi Skupnega ukrepa 2008/851/SZVP in podaljšanju mandata EUNAVFOR ATALANTA do 31. decembra 2024.
- (2) Varnostni svet Združenih narodov (VSZN) je 2. decembra 2008 sprejel Resolucijo 1846 (2008), s katero je pooblastil države in regionalne organizacije, ki sodelujejo z vlado Somalije v boju proti piratstvu in oboroženim ropom na morju ob obali Somalije, da vstopijo v teritorialne vode Somalije in v teh vodah uporabijo vsa potrebna sredstva za zatiranje piratstva in oboroženih ropov na morju. Poleg tega je Resolucija VSZN 1851 (2008) 16. decembra 2008 te države in regionalne organizacije pooblastila, da sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so v Somaliji primerni za zatiranje piratstva in oboroženih ropov na morju. Ta dovoljenja so bila nazadnje podaljšana z Resolucijo VSZN 2608 (2021), in sicer za omejeno obdobje.
- (3) Konvencija Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu vsebuje določbe o piratstvu v členu 100 in naslednjih členih. Predvsem člen 105 določa, da lahko „[v]saka država [...] na odprtem morju ali na vsakem drugem območju, ki ni pod oblastjo nobene države, zaseže piratsko ladjo ali letalo oziroma ladjo ali letalo, ki sta bila ugrabljena s piratstvom in sta v oblasti piratov, ter aretira osebe in zaseže imetje na njih.“ Poleg tega lahko somalska vlada dovoli ukrepe za zaščito plovil ali za odvrčanje, preprečevanje in zatiranje piratstva in oboroženih ropov v njenih teritorialnih vodah.
- (4) V Resoluciji VSZN 1814 (2008) je ponovno poudarjena podpora VSZN prispevku nekaterih držav k zaščiti pomorskih konvojev Svetovnega programa za hrano (WFP), države in regionalne organizacije pa so v njej pozvane, naj v tesnem medsebojnem usklajevanju sprejmejo ukrepe za zaščito ladijskega prometa, povezanega s prevozom in dostavo humanitarne pomoči Somaliji in dejavnostmi, ki so jih odobrili Združeni narodi.
- (5) V Resoluciji VSZN 1851 (2008) je poziv vsem državam in regionalnim organizacijam, ki se borijo proti piratstvu pred somalsko obalo, naj sklenejo posebne sporazume ali dogovore z državami, ki so pripravljene pridržati pirate, predvsem z državami v regiji, da bi olajšale preiskovanje in pregon oseb, pridržanih zaradi piratstva in oboroženih ropov na morju ob obali Somalije.
- (6) V Resoluciji VSZN 1851 (2008) je tudi poziv Varnostnega sveta Združenih narodov, ki ostaja veljaven, naj države ter regionalne in mednarodne organizacije, ki imajo ustrezne zmogljivosti, dejavno sodelujejo v boju proti piratstvu in oboroženim ropom na morju ob obali Somalije, predvsem v skladu z navedeno resolucijo, Resolucijo 1846 (2008) in mednarodnim pravom, in sicer z napotitvijo vojaških plovil in letal ter z zasegom in odstranitvijo čolnov, plovil, orožja in druge s tem povezane opreme, ki se uporabljajo za piratstvo in oborožene rope na morju ob obali Somalije ali za katere obstajajo utemeljeni razlogi za sum take uporabe.

⁽¹⁾ Skupni ukrep Sveta 2008/851/SZVP z dne 10. novembra 2008 o vojaški operaciji Evropske unije kot prispevku k pomorski varnosti v zahodnem Indijskem oceanu in Rdečem morju (EUNAVFOR ATALANTA) (UL L 301, 12.11.2008, str. 33).

⁽²⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2022/2441 z dne 12. decembra 2022 o spremembi Skupnega ukrepa 2008/851/SZVP o vojaški operaciji Evropske unije kot prispevku k odvrčanju, preprečevanju in zatiranju piratstva in oboroženih ropov pred somalsko obalo (UL L 319, 13.12.2022, str. 80).

- (7) Ta poziva sta bila ponovljena predvsem v Resoluciji VSZN 2608 (2021), v kateri je VSZN kljub ugotavljanju določenih izboljšav v Somaliji navedel, da piratstvo s pojavom velikih količin nezakonite gotovine, ki še dodatno spodbuja kriminal, korupcijo in terorizem, povečuje nestabilnost v Somaliji. Ob tem je tudi opozoril, da je pomembno zagotoviti varno dostavo pomoči Svetovnega programa za hrano po morju, in pozdravil tekoče delo Svetovnega programa za hrano, operacije EUNAVFOR ATALANTA in držav zastave v zvezi z enotami za varovanje ladij Svetovnega programa za hrano.
- (8) Pooblastilo iz odstavka 14 Resolucije VSZN 2608 (2021), ki je bilo prvič izdano z Resolucije VSZN 1846 (2008), je 3. marca 2022 prenehalo veljati. Do tega datuma je državam in regionalnim organizacijam omogočalo vstop v teritorialno morje Somalije z namenom zatiranja piratstva in oboroženih ropov na morju ter uporabo vseh potrebnih sredstev za zatiranje piratstva in oboroženih ropov v teritorialnem morju Somalije.
- (9) Določbe Skupnega ukrepa 2008/851/SZVP v zvezi s piratstvom in oboroženimi ropi bi bilo treba ustrezno spremeniti.
- (10) VSZN je 1. decembra 2023 sprejel Resolucijo 2713 (2023), s katero je uvedel embargo na orožje za gibanje Al Šabab in do 15. decembra 2024 podaljšal določbe iz odstavkov 15 in 17 Resolucije VSZN 2182 (2014), razširjene z odstavkom 5 Resolucije VSZN 2607 (2021), da bi zajemale komponente improviziranih eksplozivnih naprav. VSZN je poleg tega sprejel Resolucijo 2714 (2023), s katero je bil odpravljen embargo na orožje za Somalijo, uveden z Resolucijo VSZN 733 (1992).
- (11) Določbe Skupnega ukrepa 2008/851/SZVP o prispevku k embargu Združenih narodov na orožje na odprtem morju ob obali Somalije bi bilo treba ustrezno spremeniti.
- (12) EUNAVFOR ATALANTA bi se morala tesno usklajevati z operacijo Evropske unije za pomorsko varnost za zaščito svobode plovbe v zvezi s krizo v Rdečem morju (EUNAVFOR ASPIDES), vzpostavljeno 8. februarja 2024 s Sklepom Sveta (SZVP) 2024/583⁽³⁾. Poleg tega bo tesno sodelovanje s podobno mislečimi deležniki, ki zagotavljajo pomorsko varnost, na podlagi vzajemnosti in vključevanja zahtevalo možnost izmenjave tajnih podatkov EU do stopnje SECRET UE/EU SECRET z operacijo Prosperity Guardian, ki jo vodijo Združene države Amerike in skupne pomorske sile ter možnost posredovanja tajnih podatkov EU do ustrezne stopnje podobno mislečim partnerjem v skladu s Sklepom Sveta 2013/488/EU⁽⁴⁾, ki določa varnostne predpise za varovanje tajnih podatkov EU. Ustrezne določbe za te namene bi bilo treba vključiti v Skupni ukrep 2008/851/SZVP –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Skupni ukrep 2008/851/SZVP se spremeni:

(1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

Poslanstvo

1. Evropska unija (EU) izvaja vojaško operacijo, ki prispeva k pomorski varnosti v zahodnem Indijskem oceanu in Rdečem morju (EUNAVFOR ATALANTA).

1a. V podporo resolucijam Varnostnega sveta Združenih narodov (VSZN) 1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008) in 1851 (2008) in nadaljnjim zadevnim resolucijam, zlasti Resoluciji 2608 (2021), skladno z dovoljenimi ukrepi glede piratstva na podlagi člena 100 in naslednjih členov Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, podpisane 10. decembra 1982 v Montego Bayu (v nadaljnjem besedilu: Konvencija Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu), in predvsem na podlagi zavez, sprejetih s tretjimi državami, EUNAVFOR ATALANTA prispeva k:

— zaščiti ladij Svetovnega programa za hrano, ki dovažajo pomoč v hrani razseljenim osebam v Somaliji, skladno z mandatom, določenim v resolucijah VSZN 1814 (2008) in 2608 (2021), ter

⁽³⁾ Sklep Sveta (SZVP) 2024/583 z dne 8. februarja 2024 o operaciji Evropske unije za pomorsko varnost za zaščito svobode plovbe v zvezi s krizo v Rdečem morju (EUNAVFOR ASPIDES) (UL L, 2024/583, 12.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/583/oj>).

⁽⁴⁾ Sklep Sveta 2013/488/EU z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 274, 15.10.2013, str. 1).

— zaščiti ranljivih ladij, ki plovejo pred somalsko obalo, ter k odvracanju, preprečevanju in zatiranju piratstva in oboroženih ropov pred somalsko obalo, skladno s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu.

2. Območja delovanja vojaških sil, razporejenih v ta namen, so priobalna področja Somalije in sosednjih držav na območju Indijskega oceana v skladu s političnim ciljem posamezne pomorske operacije EU, opredeljenim v konceptu kriznega upravljanja, ki ga je Svet odobril 5. avgusta 2008. EUNAVFOR ATALANTA lahko z istim namenom deluje tudi v somalskem teritorialnem morju, kadar to odobri somalska vlada.

3. Poleg tega je sekundarna izvršilna naloga EUNAVFOR ATALANTA, da na odprtem morju pred obalo Somalije prispeva k izvajanju embarga Združenih narodov na orožje za gibanje Al-Šabab v skladu z resolucijama VSZN 2182 (2014) in 2713 (2023) ter k preprečevanju nedovoljene trgovine s prepovedanimi drogami pred obalo Somalije v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu in Konvencije Združenih narodov proti nezakonitemu prometu s prepovedanimi drogami in psihotropnimi snovmi z dne 20. decembra 1988.

4. Poleg tega je sekundarna neizvršilna naloga EUNAVFOR ATALANTA spremljanje trgovine s prepovedanimi drogami, trgovine z orožjem, nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova ter nedovoljene trgovine z ogljem pred obalo Somalije, v skladu z resolucijama VSZN 2498 (2019) in 2500 (2019) ter v skladu s Konvencijo Združenih narodov proti nezakonitemu prometu s prepovedanimi drogami in psihotropnimi snovmi z dne 20. decembra 1988.

5. Sekundarna neizvršilna naloga EUNAVFOR ATALANTA je, da lahko v okviru sredstev in zmogljivosti ter na zahtevo prispeva k celostnemu pristopu EU k Somaliji in zadevnim dejavnostim mednarodne skupnosti ter s tem pomaga pri odpravljanju osnovnih vzrokov za piratstvo in piratskih mrež.

6. Vojaški štab EU podpira EUNAVFOR ATALANTA z ugotavljanjem groženj in predhodnim načrtovanjem odločilnih dejavnikov, ki bi lahko vplivali na operacijo, in o takšnih grožnjah in dejavnikih redno obvešča Politični in varnostni odbor.“;

(2) člen 2 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) zagotavlja zaščito ladjam, ki plovejo v okviru SPH, vključno z navzočnostjo oboroženih enot iz EUNAVFOR ATALANTA na krovu zadevnih ladij, med drugim tudi med plovbo v somalskem teritorialnem morju na podlagi dovoljenja somalske vlade;“;

(b) točka 1 se nadomesti z naslednjim:

„(l) EUCAP Somalia, EUTM Somalia, posebnemu predstavniku EU za Afriški rog in delegaciji EU v Somaliji na njihovo zahtevo ter v okviru obstoječih sredstev in zmogljivosti nudi logistično podporo, strokovno pomoč ali usposabljanje na morju glede na njihove mandate ter področje izvajanja EUNAVFOR ATALANTA ter prispeva k izvajanju ustreznih programov EU, zlasti veljavnega programa za regionalno pomorsko varnost in programa CRIMARIO;“;

(c) točka (n) se nadomesti z naslednjim:

„(n) v okviru obstoječih sredstev in zmogljivosti ter v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu podpira dejavnosti skupine strokovnjakov o Somaliji na podlagi resolucije 2713 (2023), tako da spremlja plovila, za katera sumi, da so povezana s piratskimi mrežami, ter o njih poroča navedeni skupini.“;

(3) v členu 2a(1) se v uvodnem besedilu besede „teritorialnih in notranjih vodah“ nadomestijo z besedama „teritorialnih vodah“;

(4) v členu 2b(1) se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Da bi EUNAVFOR ATALANTA prispevala k embargu Združenih narodov na orožje za gibanje Al-Šabab v skladu z ustreznimi resolucijami VSZN, zlasti resolucijama VSZN 2182 (2014) in 2713 (2023), izvaja, kot je določeno v dokumentih za načrtovanje in v okviru dogovorjenega območja operacije na odprtem morju pred obalo Somalije, inšpekcijske preglede plovil, ki so namenjena v Somalijo in iz nje, kadar obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da taka plovila neposredno ali posredno prevažajo orožje ali vojaško opremo v Somalijo, s čimer kršijo embargo na orožje za gibanje Al-Šabab, ali dostavljajo orožje ali vojaško opremo posameznikom ali subjektom, ki jih je odbor, ustanovljen na podlagi resolucij VSZN 751 (1992), 1907 (2009) in 2444 (2018), uvrstil na seznam.“;

(5) člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 8

Doslednost odziva Unije in operativno sodelovanje z drugimi akterji

1. VP zagotovi izvajanje tega skupnega ukrepa in njegovo skladnost z zunanjim delovanjem Unije na splošno, vključno z razvojnimi programi Unije in njeno humanitarno pomočjo.

1a. EUNAVFOR ATALANTA je tesno povezana s pomorskim sektorjem, predvsem prek Centra za pomorsko varnost – Afriški rog (MSCHOA).

1b. EUNAVFOR ATALANTA se tesno usklajuje z vojaško operacijo Evropske unije za pomorsko varnost za zaščito svobode plovbe v zvezi s krizo v Rdečem morju (EUNAVFOR ASPIDES), vzpostavljeno s Sklepom Sveta (SZVP) 2024/583 (*). Konkretnije, EUNAVFOR ATALANTA v največji možni meri olajšuje logistično podporo EUNAVFOR ASPIDES ter tesne stike med EUNAVFOR ASPIDES in pomorskim sektorjem, zlasti prek Centra za pomorsko varnost – Afriški rog (MSCHOA).

2. EUNAVFOR ATALANTA se tesno usklajuje z drugimi ustreznimi misijami in operacijami v okviru SVOP, zlasti z vojaško misijo Evropske unije, ki prispeva k usposabljanju somalskih varnostnih sil (EUTM Somalia), vzpostavljeno s Sklepom Sveta 2010/96/SZVP (**), misijo Evropske unije za krepitev zmogljivosti v Somaliji (EUCAP Somalia), vzpostavljeno s Sklepom Sveta 2012/389/SZVP (***), in koordinirano prisotnostjo na morju v severozahodnem Indijskem oceanu.

2a. EUNAVFOR ATALANTA sodeluje z operacijo AGENOR in izmenjuje informacije z evropsko pobudo za pomorsko zavedanje v Hormuški ožini (EMASoH).

2b. EUNAVFOR ATALANTA sodeluje z operacijo Prosperity Guardian, skupnimi pomorskimi silami in državami, ki so pripravljene prispevati k pomorski varnosti na njenem območju delovanja.

3. EUNAVFOR ATALANTA sodeluje z ustreznimi organi držav članic, ustreznimi agencijami in organi Unije, zlasti Satelitskim centrom Evropske unije (SATCEN). V okviru sredstev in zmogljivosti podpira ustrezne programe Unije.

4. EUNAVFOR ATALANTA pri zbiranju informacij, ki so potrebne za izpolnjevanje njenih nalog, podpirata SATCEN ter Obveščevalni in situacijski center Evropske unije.

(*) Sklep Sveta (SZVP) 2024/583 z dne 8. februarja 2024 o operaciji Evropske unije za pomorsko varnost za zaščito svobode plovbe v zvezi s krizo v Rdečem morju (EUNAVFOR ASPIDES) (UL L, 2024/583, 12.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/583/oj>).

(**) Sklep Sveta 2010/96/SZVP z dne 15. februarja 2010 o vojaški misiji Evropske unije, ki prispeva k usposabljanju somalskih varnostnih sil (UL L 44, 19.2.2010, str. 16).

(***) Sklep Sveta 2012/389/SZVP z dne 16. julija 2012 o misiji Evropske unije za krepitev zmogljivosti v Somaliji (EUCAP Somalia) (UL L 187, 17.7.2012, str. 40).“;

(6) člen 15 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Razkritje in izmenjava informacij“;

(b) odstavek 1 se črta;

(c) odstavki 2 do 6 se nadomestijo z naslednjim:

„2. VP je pooblaščen, da Združenim narodom in drugim tretjim stranem, ki sodelujejo v tem skupnem ukrepu, posreduje dokumente EU, ki niso označeni kot tajni in se nanašajo na posvetovanje Sveta o operaciji ter za njih velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti iz člena 6(1) Poslovnika Sveta (*). PVO lahko za vsak primer posebej določi druge tretje države, ki se jim lahko posredujejo take informacije.

2a. VP je pooblaščen, da določenim tretjim državam, kadar je to ustrezno in skladno z operativnimi potrebami EUNAVFOR ATALANTA, v skladu s Sklepom Sveta 2013/488/EU (**) razkrije tajne podatke EU, ki so bili pripravljani za namene EUNAVFOR ATALANTA na naslednji način:

- (a) do stopnje, ki je določena v veljavnih sporazumih o varovanju tajnosti podatkov, sklenjenih med Unijo in zadevno tretjo državo, ali
- (b) do stopnje ‚RESTREINT UE/EU RESTRICTED‘ za podatke, posredovane drugim tretjim državam, ki jih določi PVO.

3. VP je pooblaščen, da v skladu s Sklepom 2013/488/EU in ob upoštevanju dogovorov med VP in pristojnimi organi teh operacij z operacijo Prosperity Guardian in skupnimi pomorskimi silami prek njenega štaba izmenjuje tajne podatke do stopnje ‚SECRET UE/EU SECRET‘, pomembne za namene EUNAVFOR ATALANTA, kadar je takšna izmenjava na območju operacij potrebna iz operativnih razlogov.

3a. Pri razkritju in izmenjavi informacij iz odstavkov 2, 2a in 3 se v celoti spoštujeta načeli vzajemnosti in vključevanja. S prejetimi tajnimi podatki se v okviru EUNAVFOR ATALANTA ravna brez kakršnega koli razlikovanja med njenim osebjem in zgolj na podlagi operativnih zahtev.

3b. VP je pooblaščen, da sklepa dogovore, potrebne za izvajanje določb tega skupnega ukrepa o razkritju ali izmenjavi informacij.

3c. VP sme pooblastila za razkritje ali izmenjavo informacij in sposobnost sklepanja dogovorov iz tega člena prenesti na uradnike ESZD, poveljnika operacije EU ali poveljnika sil EU v skladu z oddelkom VII Priloge VI k Sklepu 2013/488/EU.

4. EUNAVFOR ATALANTA je pooblaščen, da s skupino strokovnjakov o Somaliji, Uradom Združenih narodov za droge in kriminal, CMF, RMIFC in ROCC izmenjuje informacije, razen osebnih podatkov, o nezakonitih ali nedovoljenih dejavnostih, pridobljene med izvajanjem svojih operacij.

5. EUNAVFOR ATALANTA je pooblaščen, da v skladu s členom 2, točka (h) Interpolu oziroma v skladu s členom 2, točka (i), Europolu razkrije informacije, ki jih pridobi med izvajanjem operacij o drugih nezakonitih dejavnostih poleg piratstva. Poleg tega je EUNAVFOR ATALANTA pooblaščen, da nacionalnemu centralnemu uradu Interpola v Mogadišu posreduje informacije o sumu nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, pridobljene v okviru svojih operacij.

6. Razkritje osebnih podatkov na podlagi člena 2 se izvaja v skladu s pravom države zastave plovila ali zrakoplova, ki obdeluje takšne osebne podatke.

(*) Sklep Sveta 2009/937/EU z dne 1. decembra 2009 o sprejetju Poslovnika Sveta (UL L 325, 11.12.2009, str. 35).

(**) Sklep Sveta 2013/488/EU z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 274, 15.10.2013, str. 1).“.

Člen 2

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 4. aprila 2024

Za Svet
predsednica
H. LAHBIB